

Tradycyjne budownictwo wiejskie...

W południowej części województwa szczecińskiego występował podcieniowy dom wąskofrontowy, mieszczący część mieszkalną i gospodarczą pod jednym dachem. Najliczniej reprezentowany był w Siekierkach pow. Chojna. Brak zabudowań gospodarczych sugeruje, że służył głównie rybakom. Podcienia w zredukowanej formie spotykało się też w pow. pyrzyckim (Ryszewo), oraz w pow. goleniowskim (Widzeńsko i Miodowice).

W bogatym rolniczo rejonie pyrzyckim wykształcił się wąskofrontowy dwukondygnacyjny dom mieszkalno-gospodarczy z osobnymi budynkami gospodarczymi. Najbardziej reprezentatywne było Brzesko, Letnin, Ryszewo, Nieborów i Strużewo.

Bliżej morza spotykało się zagrodę szerokofrontową. Znajdowała się ona w pow. wolińskim i kamieńskim: Chrzaszczewo, Jarszewo, Samlino, Kalenin, Swierzno, Gostyń, Rewal, Niechorze, Rzęskowo i Upadłe. Dom mieszkalny stał zwykle na wprost wjazdu w szerokiej stodole-wozowni. Zwróconej kalenicą do drogi.

Również w rejonie nadmorskim przyjął się dom szerokofrontowy, piętrowy, w pośrodku z sienią na przestrzał, oddzielającą części mieszkalne z czarną kuchnią od stajni (Gostyń).

W kilku wioskach Wybrzeża pojawił się tzw. dom saski z typową dla wnętrza sienią z klepiskiem na osi budynku, z obustronnie uszeregowanymi komorami gospodarczymi i kominkiem w końcowej części budynku, stanowiącego trakt mieszkalny. A przed fasadą były symetrycznie rozmieszczone przybudówki użytkowane przez dziadków, a naprzeciw stajnia. Ten ciekawy typ domu rybackiego występował w Kępie Morskiej (do 1954 r.) i Mrzeżynie.

W rolniczo uprzywilejowanym pow. pyrzyckim ukształtował się tzw. dom pyrzycki. Wprawdzie cechuje go wspólne z poprzednimi zjednoczenie części mieszkalnej z gospodarczą, ale różni go przesunięcie funkcji mieszkalnej ku frontowi i podział poprzeczny trzytraktowy z czarną kuchnią w pośrodku domu.